

REFERAT Økonomiudvalget 2022-25 d. 19-08-2024

Mødedato Mandag d. 19. august 2024 kl. 14:00

Mødested Mødelokale 11, Ringe - Ekstra

Mødedeltagere Hans Stavnsager, Anstina Krogh, Steffen Jensen, Anne Møllegaard
Mortensen, Anne Jørgensen, Thomas Ingemansen, Anna Mette Skov
Borring, Lars Scheby, Vagn Hansen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Fokus på styrket økonomistyring – konsulenternes afrapportering af gennemført analyse af økonomi.....	4
Anlægsbevilling til etablering af ladestandere til kommunens egen bilflåde.....	7
Orientering om resultater fra analyse om udviklingen i omkostninger og billetpriser for Ø-færgen.....	9
Potentialer ved at oprette et ”klimaselskab” til drift af solcelleanlæg på kommunale bygninger.....	11
Lukket.....	13
Lukket.....	14
Godkendelse af protokol.....	15

Punkt 286: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-11-21

Beslutning

Godkendt.

Vagn Hansen (F) deltog ikke under behandlingen af punktet.

Punkt 287: Fokus på styrket økonomistyring – konsulenternes afrapportering af gennemført analyse af økonomistyringen

88.12.06-G01-1-24

Resume

De eksterne konsulenter har nu lavet den skriftlige afrapportering som afslutning på analysen af økonomistyringen på en række udvalgte områder. I denne sag præsenteres afrapporteringen. Forvaltningen giver sine anbefalinger til, hvordan der følges op på anbefalingerne.

Indstilling

Det indstilles, at Økonomiudvalget,

1. tager konsulenternes skriftlige afrapportering til efterretning.
2. godkender forvaltningens anbefalinger til opfølgning på afrapporteringen mhp. at styrke økonomistyringen på de i analysen afdækkede områder.

3a. godkender forvaltningens anbefalinger til, hvordan konsulenternes anbefalinger kan udbredes til de øvrige fagområder/stabe.

eller

3b. godkender, at de eksterne konsulenter også analyserer og vurderer økonomistyringen på øvrige fagområder og stabe.

Sagsfremstilling

Regnskab 2023 gav en negativ overraskelse med et langt større merforbrug end forventet under Socialudvalget hhv. Opvækst og Læringsudvalget. På den baggrund har eksterne konsulenter fra BDO set på økonomistyringen på socialområdet og opvækst- og læringsområdet og snitfladen til Økonomistaben.

Konsulenterne har kortlagt arbejdsgange, roller og ansvar omkring økonomistyringen på ovenstående fagområder samt mellem disse og Økonomistaben. Konsulenterne har også set på behovet for styringsdata. På temamøde i kommunalbestyrelsen d. 12. juni 2024 præsenterede konsulenterne mundtligt de overordnede anbefalinger. Det har desuden været forudsætningen for involvering af eksterne konsulenter, at Økonomiudvalget på baggrund af konsulenternes afrapportering skal vurdere, om der er behov for, at konsulenterne ser på flere områder eller om forvaltningen selv skal arbejde videre med at vurdere, om konsulenternes anbefalinger skal udbredes til flere fagområder/fagudvalg (jf. punkt 10 på temamøde i kommunalbestyrelsen d. 12. juni). Dette vedrører indstillingspunkt 3a. og 3b.

Indledningsvist afgrænser BDO analysen ift., at det ikke har været en del af analysen at se på følgende:

- a) Hvorvidt det økonomiske merforbrug i 2023 var udtryk for, at budgettet var for lavt, eller forbruget for højt. Med andre ord har BDOs analyse ikke karakter af en råderumsanalyse og anviser således heller ikke muligheder for at regulere det afholdt udgifts- eller serviceniveau i den fremadrettede styring
- b) Hvorvidt økonomistyringskompetencer hos såvel ledere som medarbejdere er tilstrækkelige
- c) Hvorvidt der er tilstrækkeligt med økonomistyringsressourcer til stede i organisationen, såvel i fagområderne som i den centrale økonomifunktion
- d) Hvorvidt der kan eller skal placeres et evt. organisatorisk ansvar for det økonomiske merforbrug. BDOs analyse har alene haft fokus på det lærende perspektiv
- e) Hvorvidt de konstaterede manglende dataregistreringer i Faaborg-Midtfyn Kommunes styresystemer er korrekte pr. dags dato og således kan anvendes ind i den fremadrettede styring.

Punkt a) vurderes i forbindelse med budget 2025 (basisbudget) og de aktuelle økonomiske handleplaner. I forvaltningens opfølgning på regnskabsresultatet for 2023 og anbefalingerne fra BDO vil der blive foretaget de fornødne vurderinger ift. punkt b), c) og d). Opfølgningen på punkt e) hænger sammen med opfølgningen på anbefalingerne omkring bedre datakvalitet/datadisciplin, og der vil blive indført en række datakontroller med henblik på at sikre datas kvalitet.

Ad 1. Konsulenternes afrapportering

I bilag 1 ligger udkast til afrapportering fra konsulenterne. Efter det indledende afsnit 1 følger i afsnit 2 BDOs vurdering af, hvordan økonomistyringen er i dag. I afsnit 3 præsenteres konsulenternes anbefalinger til en stærkere økonomistyring, som BDO har oplyst i nedenstående fire analysetemaer. Ud for hver overskrift er de helt overordnede anbefalinger kort skitseret.

Budgettilblivelse og budgetforudsætninger: Budgettet skal baseres på så virkelighedsnære priser og mængder som muligt, herunder skal der være realistiske forventninger om til- og afgang.

Budgetopfølgning og prognostisering: Budgetopfølgningen skal udover faktisk aktivitet i højere grad indeholde en prognose for årets resultat, hvor det afgørende er, at forventninger understøttes af beskrevne tiltag/aktiviteter, som forudsætning for, at årsforventningen er realistisk.

Roller og ansvar: Behov for tættere dialog ml. fagområde og økonomistab. Kræver dialog om, hvilken understøttelse fagområderne kan få under hensyntagen til et ressourceperspektiv.

Ledelsesinformation: Den proaktive ledelsesinformation til de budgetansvarlige ledere skal styrkes.

Ad 2. Implementering af anbefalinger på de afdækkede fagområder og i Økonomi-staben

Formålet med opfølgning på anbefalingerne er en bedre og mere sikker økonomistyring, der skal sikre forudsigelighed, overblik og handlemuligheder så rettidigt som muligt. En række af BDOs anbefalinger er forhold, som forvaltningen er ved at implementere eller har implementeret, ligesom der også er forhold, som forvaltningen skal til at planlægge implementering af.

I vedlagte bilag 3 ses en opstilling af anbefalingerne fra BDO og hvordan forvaltningen vil implementere anbefalingerne. Det er i bilaget beskrevet, hvor der vil ske en egentlig politisk involvering. Økonomiudvalget, Socialudvalget og Opvækst- og Læringsudvalget vil med udgangen af 2024 blive forelagt status på implementeringen af anbefalingerne.

Det eksisterende arbejde med udarbejdelse af arbejdsgangsbeskrivelser kommer til at imødekomme en række af anbefalingerne om bl.a. højere kvalitet i data og tydeligere rolle- og ansvarsfordeling for en række processer. Der er dog også anbefalinger der kræver yderligere dialog på chef- og/eller direktionniveau som fx at delegerede budgetansvar til myndighedsleder eller hvilken rolle Økonomistaben kan udfylde inden for de nuværende ressourcer. Der er ligeledes anbefalinger, som kræver yderligere rolle- og ansvarsbeskrivelser og afklaringer, og udvikling af nye styringsværktøjer ift. budgetlægning, budgetopfølgning og udarbejdelse af ledelsesinformation.

Der kan være tiltag, der kræver ressourcedialoger og er der behov for ressource tilførsel er det i første omgang en dialog, der håndteres i forvaltningen.

Ad 3. Vurdering af om BDOs anbefalinger kan indtænkes på øvrige fagområder og stabe

Mange af BDOs generelle anbefalinger til budgetlægning, budgetopfølgning og prognoser er langt hen ad vejen anbefalinger, der kan betragtes som nogle minimumsforventninger til økonomistyringen i Faaborg-Midtfyn Kommune. Det er forvaltningens vurdering, at det uden yderligere konsulentinvolvering vil være muligt på hvert fagområde og i hver stab at vurdere i hvilket omfang de enkelte anbefalinger kræver tiltag på de respektive områder eller om det allerede er noget, som der er styr på. Hvert fagområde/stab skal tage stilling til hver enkel anbefaling, og hvert fagområde skal overfor det pågældende fagudvalg godtgøre, hvad man følger op på, og begrunde der, hvor der ikke følges op. Der er allerede iværksat beskrivelser af de kritiske arbejdsgange ind i økonomistyringen på alle områder, og udgangspunktet er derudover, at der skal være en tydelig rolle- og ansvarsfordeling på områder. Særligt udviklingen af ledelsesinformation kan kræve ressource tilførsel, og det er som beskrevet ovenfor en dialog, der tages på forvaltningsniveau.

Økonomi

Involveringen af BDO har kostet 0,5 mio. kr. plus udgifter til kørsel, som ikke i skrivende stund er opgjort, og som finansieres inden for direktionens budget. Yderligere involvering af konsulenterne vil naturligvis give en udgift. Udgiftsniveauet afhænger af analysens omfang, hvilket forvaltningen kan afklare, såfremt det beslattes, at der er behov for yderligere involvering.

Beslutning

Indstillingspunkt 1 taget til efterretning

Indstillingspunkt 2 og 3a godkendt.

Bilag

Bilag 1: BDO - Analyse af økonomistyring - FMK - August 2024

Bilag 2: Forvaltningens perspektiver

Bilag 3: BDOs anbefalinger

Punkt 288: Anlægsbevilling til etablering af ladestandere til kommunens egen bilflåde

83.11.12-A00-1-24

Resume

Der søges om godkendelse af anlægsbevilling på 0,45 mio. kr. og frigivelse af rådighedsbeløb i 2024 på 0,45 mio. kr. til etablering af ladestandere til kommunens egen bilflåde.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget anbefaler kommunalbestyrelsen at godkende:

1. At der gives en anlægsbevilling på i alt 0,45 mio. kr. til etablering af ladestandere i hjemmeplejegruppen Horne-Svanninge, som finansieres af flådestyringsenheden i 2024 under Økonomiudvalget.
2. At rådighedsbeløb på 0,45 mio. kr. vedr. hovedprojektering til etablering af 15 ladestandere, frigives til Økonomiudvalget i 2024.

Hvis indstillingspunkterne 1 og 2 godkendes, anbefaler Økonomiudvalget, at kommunalbestyrelsen godkender indstillingspunkt 3:

3. At der omplaceres 0,45 mio. kr. fra drift til anlæg, jf. tabel 2.

Sagsfremstilling

Der ønskes en etablering af 15 ladestandere til hjemmeplejegruppen Horne-Svanninge, beliggende i Faaborg. kommunalbestyrelsen har tidligere godkendt (jf. pkt. 8 på møde d. 18. januar 2023), at der indkøbes 8 el-biler til hjemmeplejen. Flådestyringsenheden blev oprettet pr. 1 januar 2024, og arbejder udover en generel optimering af flåden også på at omstille til en mere grøn bilflåde. Som første skridt i dette, opjusteres antallet af biler fra 8 til 15 for at minimere de samlede etableringsomkostninger, samtidig med at rykkes hurtigere på den grønne omstilling. I praksis betyder det, at hele den nævnte gruppe, vil overgå til el-biler, fremfor kun halvdelen. Det vurderes yderligere, at de totale driftsomkostninger til el-bilerne, vil være lavere end til de fossile biler.

Omstillingen til el-biler er en del klimahandleplanen vedtaget af kommunalbestyrelsen (jf. pkt. 88 d. 8. marts 2023). Der er tale om handling 35 i bilag 3 med realiseringsperiode 2022-2030. I selve klimahandleplanens hovedtekst er tiltaget omtalt på side 35.

Forvaltningen bemærker, at der i budget 2024 ikke er afsat et rådighedsbeløb til etablering af ladestandere til kommunens egne biler egen brug. Dog vil Økonomiudvalget kunne afholde udgiften til dette projekt indenfor eget budget i flådestyringsenheden. Der ansøges således om en omplacering fra drift til anlæg jf. indstillingspunkt 3.

Økonomi

Tabel 1: Rådighedsbeløb til frigivelse vedrørende etablering af ladestandere til hjemmeplejegruppen Horne-Svanninge (i 1.000 kr., 2024-pl).

Udvalg	Kategori/fagområde	2024*	2025*	Varigt (Ja/Nej)
ØU	Hovedprojektering/Økonomi	450	0	Nej
ØU	Flådestyring/Økonomi	-450	0	Nej
Total		0	0	

*i 1000. kr. og i 2024-pl

Tabel 2: Omplacering mellem drift og anlæg jf. indstillingspunkt 3 (i 1.000 kr., 2024-pl).

Udvalg	Kategori/fagområde	2024*	2025*	Varigt (Ja/Nej)
ØU	Etablering af ladestandere til hjemmeplejegruppen Horne-Svanninge (Anlæg)	450	0	Nej
ØU	09 Administrativ organisation (Flådestyring)	-450	0	Nej
Total		0	0	

*i 1000. kr. og i 2024-pl

Hovedprojektet vil beløbe sig til forventet 450.000 kr. på projektet i flådestyringsenheden, heraf 236.580 kr. til OK A.M.B.A. Dette beløb omfatter alt gravearbejde, kabeltræk, opsætning af ladestandere mv., mens de resterende 213.420 kr. er afsat til køb af ampere hos det lokale forsyningsselskab, så der er en høj nok kapacitet til, at alle biler kan blive ladet op.

Beslutning

Indstillingspunkterne 1 – 3 anbefales overfor kommunalbestyrelsen.

Punkt 289: Orientering om resultater fra analyse om udviklingen i omkostninger og billetpriser for Ø-færgen

13.25.00-A00-1-24

Resume

Økonomiudvalget har bestilt en analyse af udviklingen i Ø-færgens omkostninger og billetpriser frem mod budget 2025. I denne sag orienteres økonomiudvalget om resultaterne af analysen. I analysen fremgår det, hvordan de samlede udgifter og indtægter for Ø-færgen har udviklet sig fra 2021 til 2023. Der lægges særligt vægt på betydningen af de stigende udgifter til diesel og indtægter fra olietillægget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har på baggrund af beslutning i Økonomiudvalget (pkt. 60, 7.2.24) udarbejdet en analyse over udviklingen i de samlede udgifter og indtægter for Ø-færgen fra 2021 til 2023, som fremgår af bilag 1. I det følgende gennemgås de væsentlige resultater fra analysen.

Ø-færgens økonomi er i hovedtræk sammensat af udgifter til blandt andet personale, diesel og vedligeholdelse og indtægter fra billetsalg og statsligt tilskud.

Udviklingen i Ø-færgens udgifter

I 2023 var udgifterne for Ø-færgen på 15,3 mio. kr. Udgifterne i 2023 er lavere end udgifterne var i 2022, hvor udgifterne var 18,7 mio. kr. (svarende til et fald på ca. 18 pct. fra 2022 til 2023). I 2021 var udgifterne for Ø-færgen 16,7 mio. kr. Overordnet set var udgifterne i 2022 ekstraordinært høje som følge af både høje udgifter til brændstof og høje udgifter til vedligeholdelse. De høje udgifter til vedligeholdelse skyldes, at færgen blev 10-års klasset, hvilket medfører en række omkostningstunge opgaver.

I 2022 steg priserne til diesel markant som følge af Ruslands invasion af Ukraine (f.eks. steg produktprisen på diesel med knap 82 pct. fra juni 2021 til juni 2022), hvilket medførte, at udgifterne til brændstof for Ø-færgen steg med ca. 2 mio. kr. fra 2021 til 2022, svarende til mere end en fordobling af udgifterne (fra udgifter på ca. 1,8 mio. kr. i 2021 til udgifter på 3,8 mio. kr.). Siden har prisen på diesel stabiliseret sig på et lidt lavere niveau. Hvis 2021 defineres som et normalt år er dieselpriisen dog fortsat høj og med betydelige udsving i prisen. I juni 2024 var produktprisen på diesel f.eks. knap 33 pct. højere end i juni 2021.

Udgifterne til personale er relativt stabile i årene.

Udviklingen i Ø-færgens indtægter

Indtægterne for Ø-færgen består henholdsvis af tilskud fra staten og indtægter ved billetsalg. De statslige tilskud varierer kun marginalt, mens Ø-færgens billetindtægter i høj grad afhænger af højsæsonen, hvor også vejret spiller en stor rolle for antallet af solgte billetter. De samlede indtægter for Ø-færgen var i 2023 på 7,9 mio. kr., hvilket er en stigning i indtægterne fra 2022, hvor indtægterne var på 7,6 mio. kr. 2021 var et særdeles godt år med indtægter på 8,4 mio. kr.

Kommunalbestyrelsen godkendte i 2022 (pkt. 141, 8.2.22), at der blev indført et olietillæg på de fleste af billettyperne for Ø-færgen for at dække nogle af merudgifterne til brændstof. Olietillægget blev videreført i 2023. Olietillægget var på samme niveau i 2023 og 2024 som i 2022 (10 kr. for person/cykelbilletter og 20 kr. for køretøjer).

I 2022 var indtægterne fra olietillægget på ca. 750.000 kr., mens indtægterne fra olietillægget i 2023 var på ca. 550.000 kr. Indtægterne fra olietillægget dækker kun en mindre andel af den stigning i udgifter til diesel, der har været i 2022 og 2023, når der sammenlignes med niveauet i 2021. Omregnet til procent svarer det til, at olietillægget i 2022 dækkede ca. 37 pct. af merudgifterne til diesel, mens olietillægget i 2023 dækkede ca. 38 pct. af merudgifterne.

Når de samlede udgifter fratrækkes de samlede indtægter, fås nettoudgifterne, som er de faktiske kommunale udgifter til at drive Ø-færgen.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Analyse af udviklingen i omkostninger og billetpriser for Ø-færgen

Punkt 290: Potentialer ved at oprette et ”klimaselskab” til drift af solcelleanlæg på kommunale bygninger

82.09.05-G01-1-24

Resume

Økonomiudvalget forelægges et forslag til, hvordan forvaltningen i løbet af efteråret 2024 vil kunne tilvejebringe et politisk beslutningsgrundlag for et eventuelt kommunalt engagement i investeringer i solcelleanlæg og eventuelt andre vedvarende energiformer.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget godkender, at forvaltningen udarbejder en redegørelse om rammer for og potentialer i at kommunen engagerer sig i produktion af vedvarende energi fra solceller og eventuelt andre energikilder. På baggrund heraf udarbejdes en sag til politisk stillingtagen.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget har ønsket en drøftelse om potentialer i at oprette et ”klimaselskab” til drift af solcelleanlæg på kommunale bygninger.

Kommuner har hjemmel i elforsyningsloven både til produktion og salg m.v. af el. Herunder til opførelse af solcelleanlæg på kommunale bygninger til eget forbrug og til salg af evt overskydende el. Det er dog en forudsætning, at aktiviteten er udskilt i selskab med begrænset ansvar.

Enkelte kommuner har allerede etableret sådanne selskaber som ramme for investeringer i bl.a. solcelleanlæg. Flere er på vej til at gøre det, efter det står klart, at reglerne herom ikke bliver ændret, som KL ellers har arbejdet for.

Der er en generel samfundsinteresse i at fremme lokal produktion af vedvarende energi som led i klimaindsatsen og det er et vedtaget delmål i kommunens klimahandleplan. Øget decentral produktion og lokal anvendelse og eventuel lagring af energien kan være med til at aflaste elnettet, der er udfordret af den hastige omstilling til øget grønt elforbrug i fremtiden.

Der kan være flere relevante måder at etablere de selskabsretlige former omkring kommunale investeringer i solcelleanlæg.

Der kan etableres et nyt kommunalt selskab (A/S eller ApS) som kan stå for opførelse og drift af solcelleanlæg på kommunale ejendomme. Man kan også vælge at lade et eksisterende selskab som FFV stå for aktiviteten i et særskilt underselskab. Det kan også være relevant i nogen lokalsamfund at kommunen engagerer sig i et lokalt energifællesskab og således lokalt går sammen med andre parter (institutioner, borgere m.v) om produktion og lokal deling af energi fra vedvarende energikilder. Bl.a. Svendborg kommune har valgt at engagere sig sådanne løsninger i samarbejde med deres forsyningselskab.

Der er aktuelt ændringer af elforsyningsloven i høring, som har til formål at skabe bedre ramme for sådanne lokale fællesskaber omkring produktion og forbrug af grøn el.

Forvaltningen vil have mulighed at belyse fordele og ulemper ved forskellige organisatoriske modeller bl.a. ud fra erfaringer andre steder.

Det vil også være relevant, at Anlæg tilvejebringer et indledende overblik over, hvor der konkret er gode muligheder for at opsætte solceller på/ved kommunale ejendomme og sammenholdt med det lokale strømbehov. Endelig bør vurderes, hvor det eventuelt kan være relevant at indgå partnerskaber med andre lokale aktører om lokal energiproduktion og -energideling. Flere lokalsamfund har således udtrykt interesse for fælles investeringer i lokal grøn energiproduktion. Potentielt investeringsbehov, finansieringsforhold, forventninger til forrentning m.v. i de forskellige løsninger bør også vurderes indledningsvist.

På baggrund af en sådan udredning vil man kunne forelægge en ny sag om emnet til politisk drøftelse og beslutning ultimo 2024.

Økonomi

Udgangspunktet for kommunale investeringer i solcelleanlæg og eventuelt andre vedvarende energiformer vil være en lånefinansiering, hvor der efter behov kan være mulighed for at stille kommunal lånegaranti. Der kan også investeres via anlægsbevillinger.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Økonomiudvalget ønsker svar på undersøgelsen senest primo 2025.

Punkt 291: Lukket

00.01.00-G01-11-21

Punkt 292: Lukket

00.01.00-G01-11-21

Punkt 293: Godkendelse af protokol

00.01.00-G01-11-21

Beslutning

Godkendt.